

Budget 2018-2021

Generelle bemærkninger

1. DET OVERORDNEDE BUDGET

Byrådet godkendte den 12. oktober 2017 budgettet for 2018 med tilhørende budgetoverslag for årene 2019 - 2021. Hovedoversigten fremgår nedenfor.

Hovedoversigt Budget 2018-2021 - Vedtaget budget				
Alle beløb i 1.000 kr.				
Negative beløb = indtægt	Budget 2018	Overslag 2019	Overslag 2020	Overslag 2021
Indtægter i alt - uden finansieringstilskud	-2.101.683	-2.138.707	-2.182.080	-2.233.649
Heraf skatter	-1.543.027	-1.632.681	-1.689.876	-1.750.646
Heraf tilskud og udligning	-558.656	-506.026	-492.205	-483.002
Finansieringstilskud	-17.160	-17.000	-17.000	-17.000
Drift inkl. refusion uden buffer og effektiviseringskrav	2.027.662	2.037.091	2.038.523	2.044.255
Ikke udmøntede effektiviseringskrav	0	-3.321	-20.545	-38.752
Afsat buffer vedr. servicedrift	14.800			
Drift inkl. refusion i alt	2.042.462	2.033.770	2.017.978	2.005.503
Renter	4.064	4.293	4.279	4.441
Pris- og lønfremskrivning i overslagsårene		45.076	90.397	136.212
Resultat af ordinær drift	-72.317	-72.567	-86.427	-104.494
Anlæg i alt	52.671	76.515	80.033	49.244
Resultat i alt	-19.646	3.948	-6.394	-55.250
Optagelse af lån	-15.000	-23.000	-22.918	-2.919
Afdrag på lån	47.403	48.697	50.349	51.856
Balanceforskydninger	-17.073	-1.851	-2.304	-2.304
Finansiering i alt	15.329	23.845	25.126	46.632
Ændring af likvide aktiver				
+ = Forbrug af likviditet	-4.316	27.793	18.732	-8.617
- = Tilgang af likviditet				
Beregnet ultimolikviditet	9.950	-17.843	-36.575	-27.958
Negative beløb = likviditet under nul				
Laveste forventede gennemsnitslikviditet	79.700	94.175	71.148	64.796
Udviklingen i langfristet gæld - gæld ultimo året:	2018	2019	2020	2021
Skattefinansieret langfristede lån	560.905	546.698	530.815	493.487
Lån vedrørende ældre- og plejeboliger*	203.267	191.779	180.229	168.618
I ALT *)	764.172	738.477	711.044	662.105
*) Negativ ydelsesstøtte fra staten vedrørende ældre- og plejeboliger medfører, at der ikke er direkte sammenhæng mellem afdrag på lån og udvikling i restgæld.				

Tallene i hovedoversigten er nærmere beskrevet i afsnit 3.

2. GENERELLE BUDGETFORUDSÆTNINGER

De generelle budgetforudsætninger er følgende:

- Budgetprocessen
- Det forventede regnskabsresultat for 2017
- De langsigtede økonomiske mål
- Befolkningsudviklingen
- Bevillingsniveau

Alle de generelle forudsætninger er beskrevet nedenfor.

2.1. BUDGETPROCESSEN

Budgetlægningen for 2018-2021 har taget udgangspunkt i budgetoverslaget for 2018, som det så ud ved vedtagelsen af flerårsbudgettet 2017-2020 (basisbudgettet).

I forhold hertil er der indarbejdet en række korrektioner for forhold, som har ændret sig i perioden fra budgetvedtagelsen i oktober 2016 til afholdelsen af budgetseminar for Byrådet ultimo august 2017.

Det er eksempelvis:

- opdateret pris- og lønfremskrivning
- ny lovgivning
- politiske beslutninger
- ændringer i mængder og priser

Budgettet for en række politikområder lægges på grundlag af aktivitetsbaserede budgetmodeller baseret på mængder, enhedspriser og serviceniveauer. Basisbudgettet genberegnes med disse oplysninger for at sikre, at budgetteringen tilpasses demografien og samfundsudviklingen og samtidig holder sig indenfor den samlede økonomiske ramme.

Ud over disse tekniske korrektioner, blev der på baggrund af kravene i den økonomiske politik indarbejdet en række effektiviseringstiltag i det tekniske budgetforslag, der blev forelagt Byrådet på budgetseminaret.

I starten af juni 2017 indgik KL og regeringen økonomaftalen for 2018. De væsentligste økonomiske rammer heri var:

- En samlet ramme for de kommunale serviceudgifter på 246,0 mia. kr., hvoraf Halsnæs kommunes andel udgør 1.483,9 mio. kr.
- En samlet ramme for kommunernes anlægsudgifter på 17,0 mia. kr., idet der ikke på dette område er en ramme for den enkelte kommune.
- At i alt 4,0 mia. kr. af kommunernes samlede bloktilskud er gjort betinget af, at kommunerne under eet overholder de aftalte rammer for servicedrift og anlæg.
- At der forudsattes en netto skatnedsættelse i kommunerne under eet på 250 mio. kr., idet der kunne søges om tilladelse til skatteforhøjelser for enkelte kommuner inden for en ramme på 200 mio. kr., mens kommunerne skulle finde skattelettelser for i alt 450 mio. kr.
- Ekstraordinært finansieringstilskud på 3,5 mia. kr., hvoraf 2 mia. kr. fordeles på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår
- Særtilskudspuljen til vanskeligt stillede kommuner forhøjes til 350 mio. kr.
- Lånepuljer på i alt 850 mio. kr. til anlægsprojekter, primært på de borgernære områder eller med henblik på at opnå effektiviseringer.
- En særlig lånepulje på 500 mio. kr. til styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner.

Efter indgåelsen af økonomiaftalen blev basisbudgettet opdateret med de aftalte økonomiske rammer herunder indtægter fra skat, tilskud og udligning baseret på det statsgaranterede udskrivningsgrundlag. Desuden blev det udmeldte tilskudsbeløb fra puljen til vanskeligt stillede kommuner i Hovedstadsområdet indarbejdet.

Ud over ansøgning om særtilskud, blev der også ansøgt om dispensation til optagelse af lån fra såvel anlægspuljerne som lånepuljen vedrørende svag likviditet, ligesom der blev indsendt ansøgning om dispensation til skatteforhøjelse i form af genindførelse af dækningsafgift på erhvervsejendomme, således at disse elementer kunne indgå i den efterfølgende politiske prioritering af budgettet.

Direktionens oplæg til et samlet budget i balance med udgangspunkt i basisbudgettet, effektiviseringer og forslag til servicereduktioner og -udvidelser dannede derefter grundlaget for de politiske drøftelser på byrådets budgetseminar, der blev afholdt den 31. august og 1. september 2017.

Et flertal i Byrådet bestående af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet vedtog den 12. oktober 2017 budgettet for 2018-2021.

Budgetaftalen ses i sin samlede ordlyd som særskilt bilag på hjemmesiden.

2.2. FORVENTNINGER TIL REGNSKAB 2017

En væsentlig forudsætning for budgettets likviditetsnøgletal er forventningerne til regnskab 2017, idet det forventede regnskabsresultat har indflydelse på såvel beregningerne af den forventede ultimolikviditet og den gennemsnitlige kassebeholdning.

Budgettet er baseret på, at regnskabsresultatet ender som forudsat i det forventede regnskab pr. 31. juli 2017, og at ultimolikviditeten 2017 dermed bliver 5,6 mio. kr.

2.3. LANGSIGTEDE ØKONOMISKE MÅL

Blandt de generelle forudsætninger for budgettet er Byrådet økonomiske politik for årene 2015-2018. Den økonomiske politik indeholder følgende mål:

- **Solidt overskud på den løbende drift**

Det overordnede sigtepunkt er, at der frem mod år 2018 skal arbejdes mod et budgetteret overskud på minimum 100 mio. kr. på den løbende drift.

I det vedtagne flerårsbudget er der et overskud på den løbende drift stigende fra 72,3 mio. kr. i 2018 til 104,5 mio. kr. i 2021.

- **Kommunens kassebeholdning skal have en størrelse, så der er ro om kerneopgaverne**

Det overordnede sigtepunkt er en budgetteret gennemsnitlig kassebeholdning (jf. kassekreditreglen) på minimum 80 mio.kr.

I det vedtagne budget er der politisk enighed om, at gennemsnitslikviditeten ikke lige nu behøver at overstige 60,0 mio. kr.

I det vedtagne flerårsbudget forventes den laveste gennemsnitslikviditet at forekomme i løbet af 2021, hvor den forventes at udgøre 64,8 mio. kr., mens den i budgetåret 2018 forventes at ligge på 79,7 mio. kr.

- **Kommunens skattefinansierede gæld skal nedbringes, så pengene kan gå til service til borgerne frem for renter og afdrag**

Sigtepunktet for kommunens skattefinansierede gæld pr. indbygger (gæld i alt ex. gæld vedr. ældreboliger) er, at den skal nedbringes til 15.000 kr. pr. indbygger.

Gælden udgjorde ved udgangen af 2017 570,5 mio. kr., hvilket svarer til 18.352 kr. pr. indbygger.

Med den budgetterede lånoptagelse og afdrag på lån i budgetperioden forventes gælden ved udgangen af 2021 at udgøre 493,5 mio. kr. Med et forventet indbyggertal på 31.137, jf. kommunens befolkningsprognose, svarer det til 15.849 kr. pr. indbygger.

- **Så lav skat som muligt – givet det besluttede serviceniveau**

Det blev med det indgåede budgetforlig besluttet at genindføre dækningsafgift på erhvervsejendomme fra 2018. Dækningsafgiften blev fastsat til 5,0 promille, mens de øvrige skatteprocenter for 2018 blev holdt uændrede i forhold til 2017. Skatteprocenterne fremgår i afsnit 3 under indtægter.

- **Udvikling af kommunens værdier i ejendomme og anlæg**

Sigtepunktet er, at det skattefinansierede anlægsbudget udgør 50-80 mio. kr. årligt.

I flerårsbudgettet udgør bruttoanlægsudgifterne 67,6 mio. kr. i 2018, mens der i overslagsårene 2019-2021 er afsat hhv. 79,0 mio. kr., 82,5 mio. kr. og 49,7 mio. kr.

- **Realistiske og gennemsigtige budgetforudsætninger**

Byrådet lægger vægt på, at budgettet er lagt på baggrund af realistiske og gennemsigtige forudsætninger, ligesom der ud fra et forsigtighedsprincip ikke budgetteres med væsentlige salgsindtægter fra jord og bygninger.

Budgettet er lagt ud fra realistiske forventninger til udgifter og indtægter i 2018-2021, således som de forventedes ultimo september 2017. Dog er der usikkerhed vedrørende et fortsat finansieringstilskud og størrelsen af tilskud til vanskeligt stillede kommuner, som først kendes i forbindelse med økonomiaftalen mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening for det enkelte budgetår.

Gennemsigtheden er skabt ved, at der for hvert enkelt politikområde er udarbejdet uddybende budgetbeskrivelser, hvoraf det fremgår, hvad der er afsat af budgetmidler på hvert område. Det fremgår også hvilke delaktiviteter, der er afsat midler til og med hvilke mængde- og prisforudsætninger samt serviceniveau.

I det vedtagne budget er der forudsat salg af ejendomme for henholdsvis 4,5 mio. kr. i 2018, 2,5 mio. kr. i 2019 og 2020 og 0,5 mio. kr. i 2021, idet provenuet fra disse ejendomssalg på i alt 10 mio. kr. skal finansiere øgede aktiviteter vedrørende Stålsat By i takst med at indtægterne realiseres.

Eventuelle salgsindtægter herudover vil tilgå kassebeholdningen til styrkelse af kommunens likviditet.

- **En konsekvent stram økonomistyring**

Økonomistyringen er baseret på, at der er en sammenhæng mellem regnskabsafvigelser, overførsler mellem regnskabsårene, den demografiske udvikling, de forventede regnskaber og budgetlægningen.

Således foretages der på baggrund af regnskabsafvigelser, overførsler mellem årene, den demografiske udvikling og de forventede regnskaber tilretninger af basisbudgettet for at sikre et realistisk budgetgrundlag (de såkaldte tekniske korrektioner).

Budgetbeskrivelserne medvirker også til stram økonomisk styring, idet eventuelle mer- og mindreforbrug i de forventede regnskaber kan hægtes op på afvigelser i forhold til forudsætningerne i budgetbeskrivelserne.

- **Forberedt til fremtiden**

Sigtepunktet er, at der årligt tilvejebringes effektiviseringer på 1 % og forelægges mulige reduktioner på minimum 1 % af driftsbudgettet, således at der skabes rum for udvikling af kommunen. 1 % af driftsbudgettet svarer til 19 mio. kr.

De effektiviseringer som er blevet besluttet siden 2015 betyder, at der er implementeret mere end 19 mio. kr. hvert år i effektiviseringer til og med budgettet for 2018.

I budgetoverslagsårene mangler der fortsat at blive igangsat konkrete projekter for 3,3 mio. kr. for at leve op til kravet på 19 mio. kr. i 2019, ligesom der fortsat mangler konkret udmøntning for henholdsvis 20,5 og 38,8 mio. kr. i 2020 og 2021.

Uagtet at effektiviseringskravet næsten er opnået for 2019, arbejdes der i 2018 videre med at finde yderligere 19 mio. kr. i effektiviseringer.

- **Kommunen bidrager til overholdelse af kommunalpolitiske aftaler**

Den årlige økonomiaftale mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening indebærer et loft over, hvor mange penge den enkelte kommune – og kommunerne under ét – må bruge på de såkaldte serviceudgifter.

Det vedtagne budget indeholder serviceudgifter for 2018 på i alt 1.483,9 mio. kr., hvilket svarer til den udmeldte ramme. I budgettet er der herudover indarbejdet en bufferpulje på 14,8 mio. kr. til sikring mod øgede servicedriftsudgifter. Det forudsættes dog, at bufferpuljen ikke anvendes. Skulle dette blive tilfældet, vil likviditeten derfor blive reduceret tilsvarende.

Økonomiaftalen indeholder også en ramme for, hvor meget kommunerne samlet set må anvende til anlægsudgifter i budgetåret. Rammen er på 17,0 mia. kr. Rammen er ikke fordelt, da kommunerne har forskellige anlægsbehov, men Halsnæs Kommunes anlægsbudget holder sig under den andel, som kan betragtes som "Halsnæs Kommunes", hvis rammen blev fordelt efter indbyggertal.

2.4. BEFOLKNINGSUDVIKLINGEN

Pr. 1. januar 2017 udgjorde det samlede befolkningstal i Halsnæs Kommune 31.162 indbyggere, hvilket var 59 indbyggere færre end forudsat ved sidste års befolkningsprognose. Fra 2017-2028 forventes det samlede befolkningstal at falde med 654 indbyggere til 30.509 i 2028.

De enkelte befolkningsgrupper forventes at udvikle sig således:

- Antallet af fødsler forventes at svinge mellem 233 og 250 i løbet af perioden, uden at der er tale om nogen egentlig tendens.

- Antallet af 1-5 årige forventes at falde med i alt 58 børn frem til 2021, hvorefter antallet begynder at stige igen frem til 2027. Samlet set forventes der dog i 2028 at være 37 færre børn i dagpasningsalderen end i 2017.
- For så vidt angår børn i den skolepligtige alder (6-16 årige) forventes der et fald over hele perioden fra 3.927 børn i 2017 til 2.957 børn i 2028, hvilket er et fald på 24,7 pct.
- Også Ungdomsgruppen, det vil sige de 17-25 årige, forventes at blive mindre i løbet af prognoseperioden med et fald på 11,8 % fra 2.683 i 2017 til 2.411 i 2028.
- Borgere i den såkaldte erhvervsaktive alder – de 26–64 årige – udviser et forventet fald på 8,8 % fra 15.359 borgere i 2017 til 14.001 borgere i 2028.
- På ældreområdet forventes der i aldersgruppen 65-79 årige en lille stigning på 7,5 % - 463 personer, mens gruppen af 80+ årige forventes at blive mere end fordoblet med stigning fra 1.450 i 2017 til 2.845 i 2028.

Nedenstående tabel viser den forventede befolkningsudvikling i Halsnæs Kommune fordelt på aldersgrupper.

Alder Kalenderår	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0 - 0	249	237	239	242	244	246	250	250	248	245	241	233
1 - 5	1.309	1.287	1.289	1.262	1.251	1.267	1.269	1.282	1.289	1.295	1.292	1.272
6 - 16	3.927	3.813	3.711	3.656	3.556	3.433	3.374	3.277	3.191	3.088	3.016	2.957
17 - 25	2.683	2.730	2.662	2.602	2.554	2.526	2.470	2.476	2.437	2.458	2.411	2.367
26 - 49	8.362	8.163	8.069	7.998	7.933	7.812	7.685	7.528	7.379	7.208	7.092	6.939
50 - 64	6.997	7.100	7.124	7.127	7.130	7.147	7.183	7.203	7.213	7.239	7.165	7.062
65 - 79	6.185	6.333	6.497	6.593	6.673	6.756	6.819	6.840	6.787	6.704	6.664	6.648
80+	1.450	1.528	1.598	1.695	1.798	1.906	2.030	2.186	2.400	2.617	2.845	3.029
I alt	31.162	31.191	31.188	31.173	31.137	31.094	31.081	31.042	30.943	30.855	30.726	30.509
Pronose 2016	31.221	31.285	31.324	31.336	31.365	31.358	31.318	31.196	31.127	31.004	30.884	-

2.5. BEVILLINGSNIVEAU

Ved bevillingsniveau forstås specificationsgraden af de budgetposter, som Byrådet ved den endelige budgetvedtagelse tager bevillingsmæssig stilling til.

Bevillingsniveauet i det vedtagne driftsbudget er på politikområdeniveau, og bevillingerne er givet som bruttobevillinger.

Udvalgene kan i løbet af året foretage omplaceringer mellem forskellige aktivitetsområder inden for de enkelte politikområder under udvalget – dog ikke omplaceringer, som medfører ændringer i serviceniveauet, idet ændringer i serviceniveauet altid skal godkendes af Byrådet. Omplaceringer mellem politikområderne skal ligeledes godkendes af Byrådet.

Fordelingen af det vedtagne budget på de enkelte politik- og aktivitetsområder fremgår af bevillingsoversigten, som kan ses på kommunens hjemmeside.

Administrative omplaceringer mellem aktivitetsområder, politikområder og udvalg kan dog foretages uden politisk behandling iht. reglerne i kommunens kasse- og regnskabsregulativ.

Anlægsbevillinger er givet som bruttobevillinger på de enkelte anlægsprojekter.

3. BUDGETTET I HOVEDTAL

Nedenfor gennemgås de enkelte poster i hovedoversigten, jf. afsnit 1.

3.1. INDTÆGTER

Indtægtssiden i kommunens budget for 2018 udgør 2.118,8 mio. kr., som kan opdeles i 2 hoveddele:

- Skatteindtægterne, som udgør 1.543,0 mio. kr. og
- Tilskud og udligning, som netto udgør 575,8 mio. kr. inkl. det særlige finansieringstilskud på 17,2 mio. kr.

Budgetteringen af skatteindtægter, tilskud og udligning er baseret på en samlet vurdering af udviklingen i den gennemsnitlige skattepligtige indkomst og udviklingen i befolkningstallet dels set lokalt i kommunen og dels samlet set på landsplan og i Hovedstadsområdet.

Kommunerne kan vælge at budgettere indtægtssiden på baggrund af enten statsgaranterede beløb, som udmeldes af ministeriet eller vælge selv at budgettere skatteindtægter, tilskud og udligning ud fra egne skøn. Uanset budgetteringsform vil man i budgetåret få udbetalt det budgetterede provenu, men ved selvbudgettering vil der ske en efterregulering tre år efter budgetåret, så de modtagne indtægter tilpasses de konkrete skatter og deraf afledte tilskuds- og udligningsbeløb. Halsnæs Kommune har for 2018 valgt at anvende de statsgaranterede beløb.

3.1.1. SKATTEINDTÆGTER

Skatteindtægterne består af kommunale indkomstskatter, grundskyld, dækningsafgift og selskabsskatter, som hver især er budgetteret med nedenstående provenu:

Skatteprovener 2018:	Mio. kr.
Kommunal indkomstskat (personskat) samt skatter af dødsboer	1.315,4
Grundskyld og dækningsafgifter	220,6
Selskabsskatter	7,0
I ALT	1.543,0

Det vedtagne budget er baseret på følgende skattesatser i alle årene 2018-2021:

Personskatter	Udskrivningsprocent
Kommuneskat	25,70
Kirkeskat	0,85
Skatter vedr. fast ejendom	Udskrivningspromille
Grundskyldspromille	34,00
Dækningsafgift for private erhvervsjendomme	5,00
Dækningsafgift for offentlige jendomme	
- Af grundværdien	15,00
- Af forskelsværdien	8,75

Kirkeskatten er ikke en egentlig kommunal skat, men opkræves af kommunen på vegne af ministerium og provsti til finansiering af kirkernes vedtagne budgetter. Udgifter og indtægter vedrørende kirkeskatten afholdes på balancen, jf. afsnit 3.5.3.

3.1.2. TILSKUD OG UDLIGNING

Samlet set udgør tilskud og udligning 575,8 mio. kr. i budget 2017, som fordeler sig således på de enkelte ordninger:

Tilskud- og udligningsordninger	mio. kr.
Kommunal udligning	397,8
Statstilskud (bloktilskud)	35,4
Kommunalt finansieringsbidrag	17,2
Tilskud som økonomisk vanskeligt stillet kommune	25,0
Tilskud vedr. ældre	12,2
Udligning vedr. selskabsskat	16,7
Udligning vedr. udlændinge	-8,0
Øvrige tilskud og tilsvær	-0,9
Beskæftigelsestilskud inkl. efterreguleringer	84,6
Kommunalt bidrag til regionerne	-4,2
Tilskud og udligning i alt	575,8

Nedenfor er de væsentligste ordninger beskrevet kort.

De kommunale udligningsordninger, hvor der sker en udligning af forskellen mellem den enkelte kommunes beskatningsgrundlag og forskellige udgiftsbehov samt de gennemsnitlige beskatningsgrundlag og udgiftsbehov i henholdsvis hele landet og i hovedstadsområdet. Disse udligningsordninger giver i 2018 Halsnæs Kommune en nettoindtægt på 397,8 mio. kr.

Bloktilskuddet, som opgøres i forbindelse med de årlige økonomiforhandlinger mellem regeringen og KL, fordeles mellem samtlige landets kommuner efter indbyggertal, og giver i 2018 Halsnæs Kommune 35,4 mio. kr. Det skal dog bemærkes, at 20,7 mio. kr. af bloktilskuddet er betinget af, at kommunerne under ét overholder de aftalte rammer for service- og anlægsbudgettet.

Ekstraordinært finansieringstilskud er tildelt kommunerne igen i 2018, og giver i Halsnæs Kommune 17,2 mio. kr. Tilskuddet er til forhandling hvert år i forbindelse med indgåelse af kommuneaftalen, men er i det foreliggende flerårsbudget forudsat også at blive udmøntet i årene 2019-2021.

Tilskud til særligt vanskeligt stillede kommuner i Hovedstadsområdet, kræver særlig ansøgning og tildeles af ministeriet efter blandt ansøgerne efter objektive kriterier. Halsnæs Kommune har for 2018 fået tildelt 25,0 mio. kr. fra denne pulje. Puljen er finansieret af hovedstadskommunerne, og Halsnæs Kommune har bidraget til puljen med 2,9 mio. kr. Netto får Halsnæs Kommune således med 22,1 mio. kr. ud af ordningen. Det er i overslagsårene 2019-2021 forudsat, at Halsnæs ligeledes vil modtage 25,0 mio. kr. i tilskud fra puljen.

Beskæftigelsestilskuddet, som ydes til kommunerne til finansiering af udgifter til beskæftigede ledige, herunder gives et særligt tilskud til kommuner, der har en større udvikling i ledigheden end de øvrige kommuner i landsdelen. Samlet set forventes det, at kommunen modtager 84,6 mio. kr. fra denne ordning i 2018. Beløbet er fastholdt uændret i overslagsårene.

Udligning af selskabsskat, hvor der udlignes 50% af forskellen mellem den enkelte kommunes egen indtægt fra selskabsskatter og den gennemsnitlige indtægt på landsplan, opgjort pr. indbygger. Halsnæs kommune vil i 2018 modtage 16,7 mio. kr. fra denne ordning.

Endelig har tilskud og udligning også ordninger som alene er en udgift – det gælder fx udviklingsbidraget til regionerne. Beløbene er baseret på et fast beløb pr. indbygger og udgør 4,2 mio. kr. for Halsnæs Kommune i 2018.

For så vidt angår overslagsårene, gør det sig gældende, at der forventes gennemført en reform af hele tilskuds- og udligningssystemet med virkning fra budgetåret 2019. Da indholdet af denne reform ikke er kendt, er flerårsbudgettet baseret på de nugældende regler samt de ovenfor nævnte egne skøn vedrørende finansieringstilskud og særtilskuddet til vanskeligt stillede kommuner.

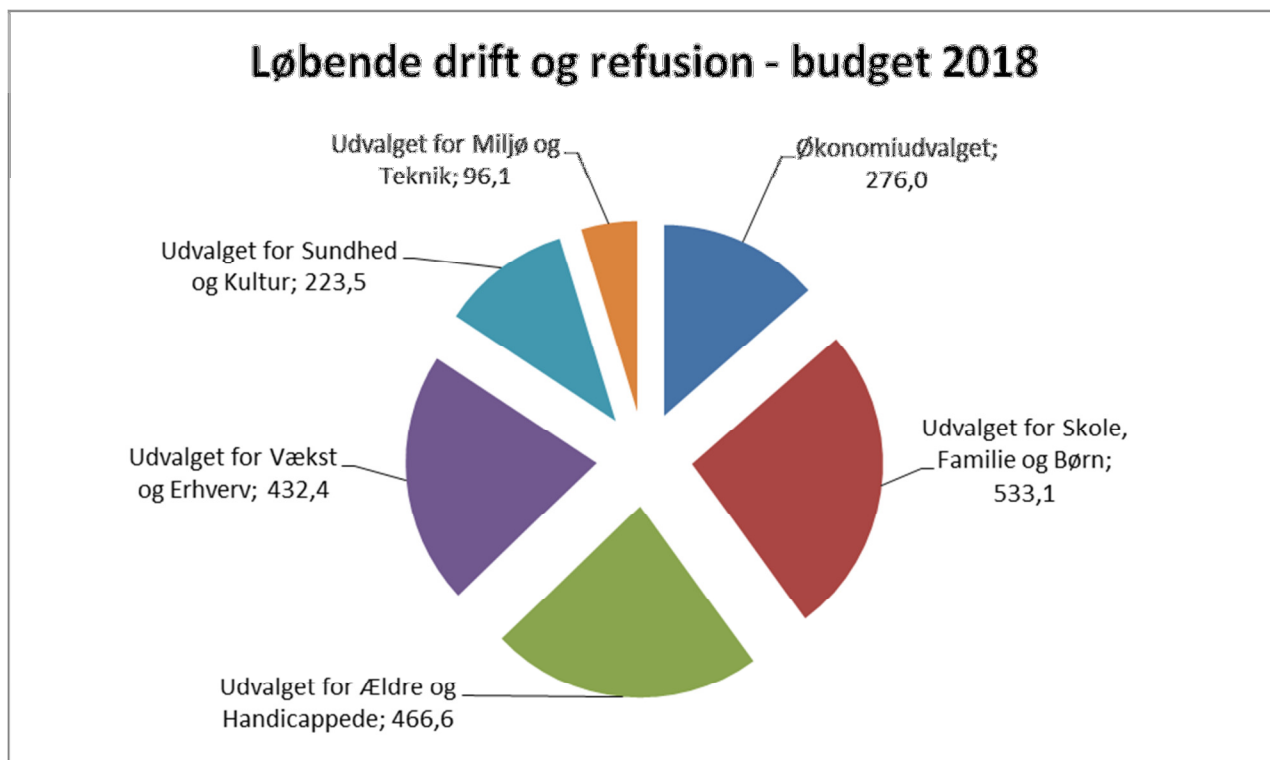
3.2. DRIFTSUDGIFTER OG -INDTÆGTER INKL. REFUSION

Der er i budgettet for 2018 afsat netto 2.027,7 mio. kr. til kommunens løbende drift inkl. refusionsindtægter.

Nettodriftsudgifterne kan opdeles på følgende udgiftstyper:

Udgiftstype	Nettoudgift – mio. kr.
Serviceudgifter	1.483,9
Ikke-serviceudgifter:	
Overførselsudgifter	376,2
Udgifter vedr. forsikrede ledige	53,6
Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet	142
Ældreboliger	-11,1
Særligt dyre enkeltsager	-16,9
Løbende driftsudgifter og -indtægter i alt	2.027,7
Afsat buffer til sikring af servicedrift	14,8

Driftsbudgettet fordeler sig således på de enkelte politiske udvalg – beløb i mio.kr.:

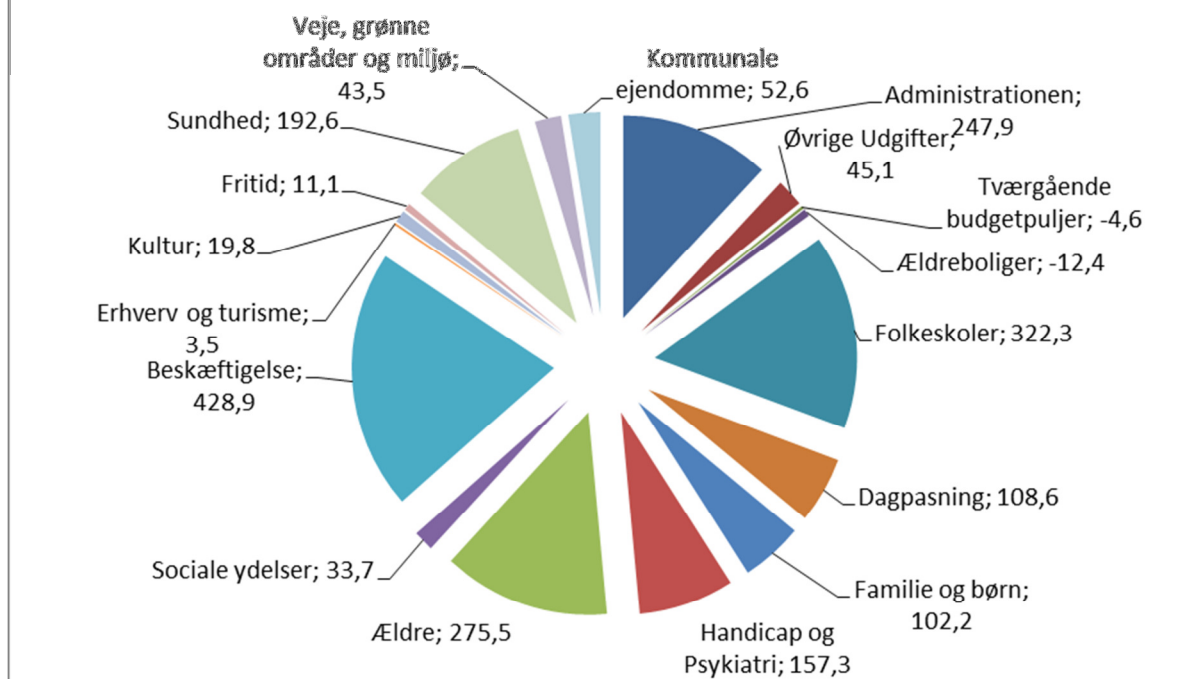


De enkelte udvalgs driftsbudgetter er yderligere opdelt i et antal politikområder og derunder aktivitetsområder, som udgør de enkelte bevillinger jf. afsnit 2.5.

Det skal bemærkes, at der efter vedtagelsen af budgettet for 2018-2021 har været afholdt kommunalvalg, som betyder en ændring af udvalgsstrukturen og dermed også fordelingen af budgetterne.

Opdelingen i nærværende dokument, såvel som i de specifikke budgetbeskrivelser, afspejler udvalgs- og bevillingsstrukturen, som den så ud på tidspunktet for budgettets vedtagelse.

Løbende drift og refusion - politikområder



I det samlede budget indgår Ældreboliger med en nettoindtægt på 12,4 mio. kr. og Tværgående puljer med en nettoindtægt på 4,6 mio. kr. Korrigeres der for disse beløb, andrager de kommunale driftsudgifter sig således til 2.044,7 mio. kr.

- Heraf udgør de borgernære serviceområder dagpasning, skoler og ældreområdet i alt 706,4 mio. kr., svarende til ca. 34,5 pct. af de samlede udgifter
- De socialt relaterede udgifter til handicap- og psykiatri, familieområdet, sociale ydelser og beskæftigelsesområdet udgør 722,1 mio. kr., eller ca. 35,3 pct.
- Sundhedsområdet, som hovedsageligt vedrører medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen udgør 192,8 mio. kr., svarende til ca. 9,4 pct.
- De øvrige udgifter herunder udgifter til administration, kultur og fritid samt det tekniske område udgør tilsammen 423,5 mio. kr. eller 20,7 pct. af det samlede budget.

De enkelte politikområder er nærmere beskrevet i særskilte budgetbeskrivelser.

3.3. RENTER

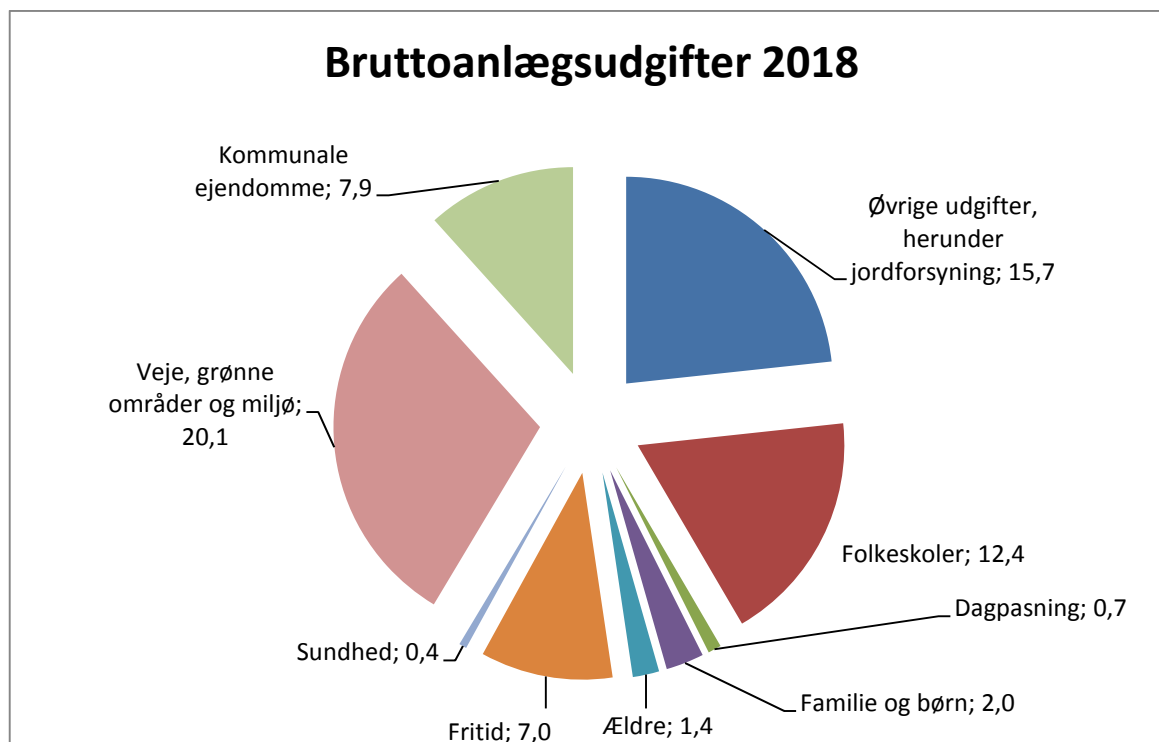
Der er over budgetperioden budgetteret med netto renteudgifter på mellem 4,1 og 4,4 mio. kr. årligt. I 2018 kan budgettet opdeles i følgende kategorier:

Specifikation vedr. budgetterede renter	mio. kr.
Indtægter:	
Renter af likvide aktiver, værdipapirer og udlån	-3,1
Renter af øvrige tilgodehavender	-1,9
Indtægter fra garantiprovision	-1,2
Udgifter:	
Renter af langfristet gæld	9,0
Renter af kortfristet gæld	1,3
I ALT	4,1

3.4. ANLÆGSUDGIFTER

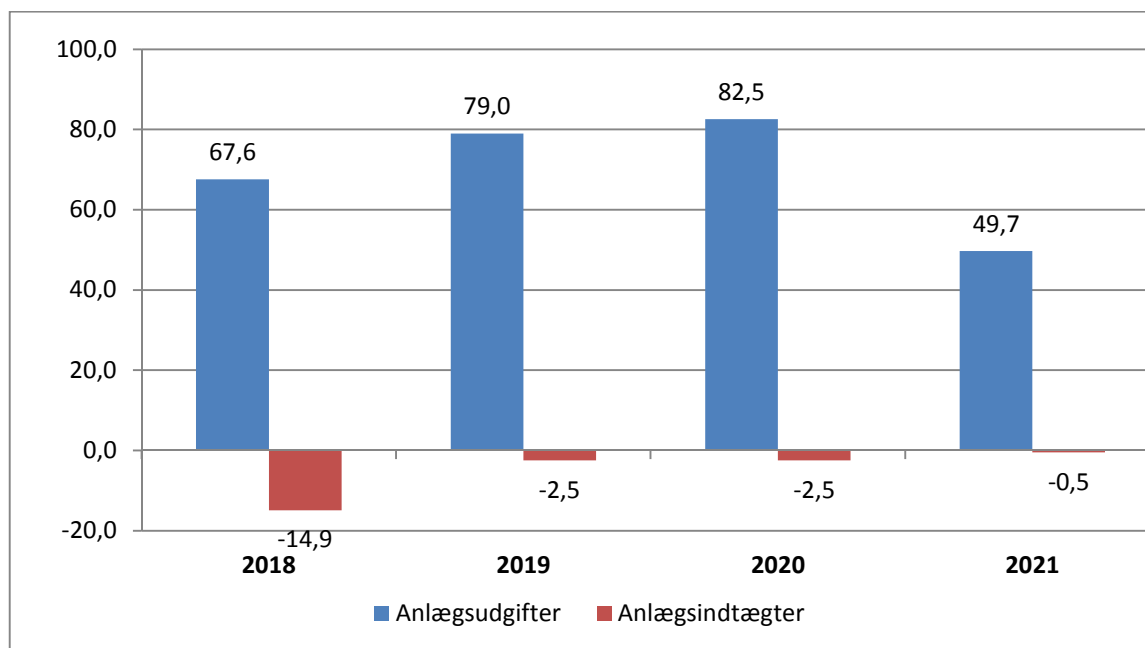
I 2018 er der budgetteret med bruttoanlægsudgifter på 67,6 mio. kr., mens der er budgetteret med indtægter for i alt 14,9 mio. kr., hvoraf 4,5 mio. kr. vedrører grundsalg og 10,0 mio. kr. er forudsat ekstern finansiering målrettet projekter vedr. Stålsat by. Netto er der således budgetteret med 52,7 mio. kr. til anlæg i 2018.

Opdelt på politikområder fordeler anlægsbudgettet for 2018 sig således (mio. kr.):



De væsentligste enkeltprojekter i 2018 er, at der er afsat 10,0 mio. kr. til påbegyndelse af opførelse af en ny skole i Frederiksværk. Samlet set er der i budgetperioden afsat 115,0 mio. kr. til projektet. Herudover er der afsat i alt 14,5 mio. kr. til projekter vedr. Stålsat By, idet det dog er en forudsætning for igangsætning af disse, at der opnås den forudsatte eksterne finansiering og indtægter fra jordsalg.

I overslagsårene 2019-2021 udgør bruttoanlægsudgifterne henholdsvis 79,9 mio. kr., 82,5 mio. kr. og 49,7 mio. kr. Nedenfor fremgår kommunens bruttoanlægsudgifter og -indtægter 2018-2021 (mio. kr.).



Ud over, at der over perioden er afsat 115,0 mio. kr. til opførelse af en ny skole, er de væsentligste poster på det 4-årige anlægsbudget:

- Gennemgang og reovering af kommunale ejendomme med i alt 45,9 mio. kr.
- Cykelstier, veje og broer med i alt 47,8 mio. kr.
- Pulje til idrætsinvesteringer 2018-2020 med i alt 18,0 mio. kr.

Den specificerede investeringsoversigt fremgår af kommunens hjemmeside.

3.5. FINANSIERING

Posten finansiering omfatter henholdsvis optagelse af og afdrag på kommunens lån samt balanceforskydninger. Disse er hver især beskrevet nedenfor.

3.5.1. LÅNEOPTAGELSE

Det er i forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2018-2021 besluttet at optage lån for i alt 100 mio. kr. til delvis finansiering af opførelsen af en ny skole. Heraf er de 45,0 mio. kr. forudsat at blive optaget allerede i 2017

Der er herudover budgetteret med optagelse af lån for henholdsvis 0,9 mio. kr. i 2020 og 2,9 mio. kr. i 2021 vedrørende flygtningeboliger.

3.5.2. AFDRAG PÅ LÅN

Der er i 2018 budgetteret med afdrag på lån for i alt 47,8 mio. kr., hvoraf 36,0 mio. kr. vedrører den skattefinansierede gæld. I overslagsårene stiger de samlede afdrag til 51,9 mio. kr. i 2021, heraf 40,2 mio. kr. vedr. den skattefinansierede gæld.

De resterende 11,4-11,6 mio. kr. af de budgetterede afdrag vedrører lån optaget til finansiering af ældreboliger, som er undergivet særlig lovgivning. Renter og afdrag på disse lån finansieres via beboernes huslejebetaling, der indgår som en særlig budgetpost på driftsbudgettet under politikområdet Ældreboliger.

3.5.3. BALANCEFORSKYDNINGER

Begrebet balanceforskydninger dækker over budgetterede forskydninger i tilgodehavender og kortfristede gældsforpligtelser, som registreres på balancen.

Der er i alt budgetteret med en nettoindtægt på 17,1 mio. kr. i 2018, 1,9 mio. kr. i 2019 og 2,3 mio. kr. i 2020 og 2021.

I 2018 er der afsat -14,8 mio. kr. som modpost til bufferpuljen vedr. servicedriftsudgifter jf. afsnit 2.3. Denne modpost til bufferpuljen har den betydning, at bufferpuljen ikke påvirker likviditeten. Skulle puljen blive brugt, vil det således betyde et merforbrug i forhold til det vedtagne budget.

Herudover er der budgetteret med en årlig nettoindtægt på 4,0 mio. kr. vedrørende pensionisters lån til betaling af ejendomsskatter.

Desuden er der budgetteret med en udgift på 1,3 mio. kr. i 2018 og 2019 vedr. afvikling af gæld til forsyningselskabet i forbindelse med selskabsgørelsen af spildevandsområdet pr. 1. januar 2010.

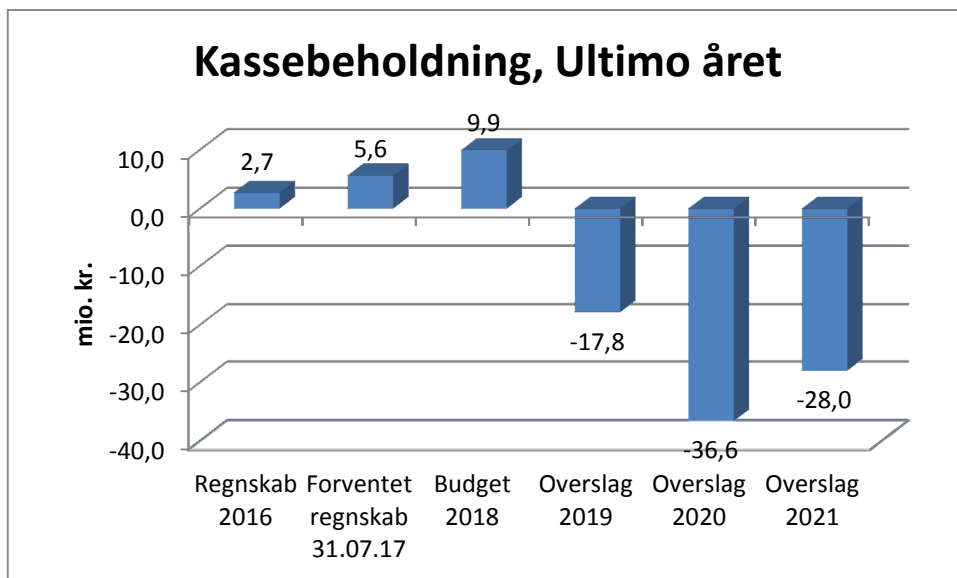
Endelig er der budgetteret med en udgift på 0,4 mio. kr. til afvikling af et opsamlet mellemværende vedrørende kirkeskatterne.

3.5.4. Likviditet

Ved udarbejdelsen af budgettet for 2018-2021 er det forudsat, at kommunen kommer ud af 2017 med en kassebeholdning på 5,6 mio. kr., hvilket er baseret på det forventede regnskab opgjort pr. 31. juli 2017 jf. budgetforudsætningerne i afsnit 2.2.

Det vedtagne budget for 2018 forudsætter, at der vil blive tilført yderligere 4,3 mio. kr., og at ultimo kassebeholdningen 2018 således vil være på 9,9 mio. kr.

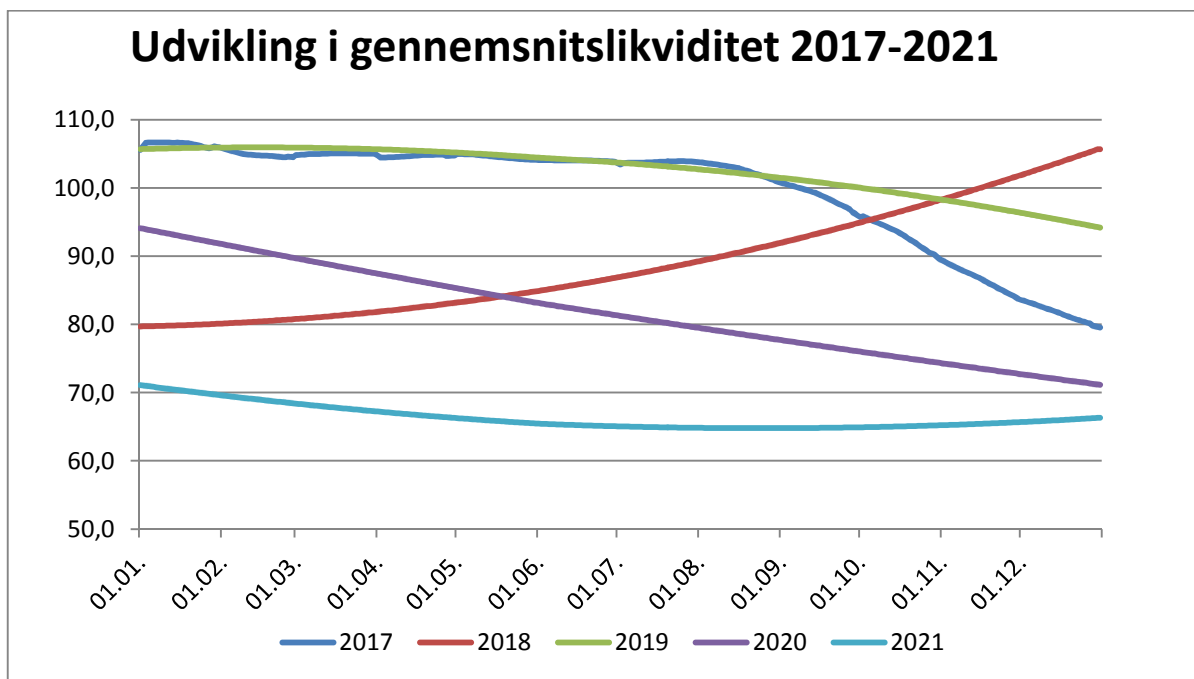
I overslagsårene 2019-2021 forudsætter flerårsbudgettet, at der vil blive brugt 37,9 mio. kr., således at der ved udgangen af 2021 forventes en ultimo kassebeholdning på -28,0 mio. kr.



Det primære sigtepunkt for kommunens likviditet er imidlertid den gennemsnitlige kassebeholdning, hvilket skyldes, at den daglige kassebeholdning udviser store udsving, og dermed ikke egner sig som det primære styringsværktøj.

Der er af Social- og Indenrigsministeriet fastsat en regel om, at kommunens laveste gennemsnitlige likviditet set over de seneste 365 dage ikke må være negativ, den såkaldte kassekreditregel – ellers sættes kommunen under administration. Jf. afsnit 2.3 har Byrådet fastsat et langsigtet økonomisk mål på den laveste gennemsnitlige likviditet på 80 mio. kr.

Den laveste gennemsnitslikviditet forventes i 2018 at blive 79,7 mio. kr., som kan opgøres primo året, da kassebeholdningen forudsættes forøget i løbet af året. Til gengæld falder gennemsnitslikviditeten så i løbet af årene 2019 og 2020 og frem til medio afugust 2021, for den forventes at ligge på 64,8 mio. kr., hvorefter gennemsnitslikviditeten igen udvikler sig positivt. jf. nedenstående graf.



3.5.5. GÆLD

Halsnæs Kommune havde ultimo 2016 langfristede gældsforpligtelser på 796,6 mio. kr. Heraf vedrørte 226,1 mio. kr. ældreboliger, som er undergivet en særlig lovgivning med hensyn til finansiering og afvikling.

Den skattefinansierede gæld (altså gælden ex. gæld vedr. ældreboliger) udgjorde 570,5 mio. kr. ultimo 2016, men forventes på baggrund af den budgetterede låneoptagelse og -afvikling i budgetperioden at falde til 493,5 mio. kr. ved udgangen af 2021.

Opgjort pr. indbygger falder den skattefinansierede gæld fra 18.375 kr. ultimo 2016 til 15.849 ved udgangen af 2021.

Figuren nedenfor viser restgælden for skattefinansierede lån ultimo året 2015-2020 i mio. kr. sammenholdt med den gennemsnitlige skattefinansierede gæld pr. indbygger.

